

Jaarverslag Stichting Thuis in Welzijn juli 2013 –juni 2014

Voorwoord

“Ouderen in de knel”

Ouderen maken zich in toenemende mate zorgen over hun toekomst. Veel voorzieningen waar je op kon rekenen verdwijnen. Ouderen worden soms letterlijk het verzorgingshuis uitgedragen! Kwetsbare ouderen met weinig netwerk en/of mobiliteitsbelemmeringen hebben veel stress over hun toekomst. In de (te grote) afstand tussen zelfstandig thuis wonen en enige vorm van beschermd wonen kan het Thuishuisproject perspectief bieden. Het gevoel dat wordt ‘omgezien’ naar elkaar kan een gevoel van basisveiligheid geven, ‘n belangrijke voorwaarde om op een leuke manier oud te worden (zie blog bijlage).

In het 2de jaar dat achter ons ligt zijn weer een aantal stappen voorwaarts gezet op weg naar verbreding, verdieping en versterking van het Thuishuisproject. Met name de start van de opleiding Thuishuisprojectontwikkelaar én de intensieve landelijk lobby nemen hierin een centrale plaats. De start van Thuishuisprojectontwikkelaars markeert immers de wending naar de regierol die de Stichting neemt. Thuishuisprojecten gaan daadwerkelijk gedragen worden door de samenleving, de Stichting ondersteunt professionals en vrijwilligers door haar aanbod van opleidingen, kennisuitwisseling en Handboek. Daarnaast de inzet om het ‘Daadkrachtproject’ te realiseren als ‘hefboomproject’. Het Thuishuisconcept die ‘boost’ te geven om aan de toenemende behoefte van kwetsbare ouderen perspectief te kunnen bieden! Aan die ondersteunende rol werken we graag verder de komende periode.

Bestuur Stichting Thuis in Welzijn

Juni 2014

Inleiding

Langer thuis, dat is de wens van veel ouderen in Nederland. De Stichting Thuis in Welzijn (hierna te noemen de Stichting) kan daarbij eenzaamheid voorkomen door sociale 'reactivering' te bieden door middel van Thuisbezoek of het Thuishuis. De 'omgeving' waarin de Stichting het Thuishuisproject verder ontwikkelt en vormgeeft, blijft dynamisch en kansen bieden om eenzaamheid ook daadwerkelijk te voorkomen. Wonen, welzijn, zorg en ouderen blijven onverminderd in de belangstelling staan. Lokale en Landelijke Overheid zijn volop met grote transities in Wmo en AWBZ bezig. De daarbij behorende beleidsontwikkelingen (Wmo, Wlz, Nouvelle Woningwet) geven in toenemende mate 'comfort' aan het Thuishuisconcept. Daarin ziet de Stichting kansen en mogelijkheden om in deze tijd dit nieuwe concept verder te brengen. In het vorige (jaar)verslag benoemden we de economische crisis, het gebrek aan daadkracht en investeringslief bij corporaties en gemeenten. Deze situatie is met name binnen de corporatiewereld in een jaar tijd niet wezenlijk veranderd. De Stichting blijft zich volop inzetten om de kansen uit de crisis te halen en het Thuishuisproject juist ook als passend in deze tijd te presenteren bij partners en stakeholders, lokaal en landelijk. Wel zal hierbij meer tijd voor nodig zijn dan bij aanvang van ons 3-jarig project was verwacht¹.

Dit jaarverslag geeft zicht op de volgende stappen die hierin gezet zijn. Het paradigma 'professionals ondersteunen vrijwilligers' blijft daarbij het uitgangspunt.

Het verslag van dit 2de jaar wordt aan de hand van de volgende hoofdstukken uitgewerkt:

- 1) Borgen (certificeren) en uitdragen van het Thuishuisconcept;
- 2) Het ontwikkelen en uitvoeren van het cursusaanbod Thuishuisconcept;
- 3) Het aangaan van strategische relaties om de doelen te realiseren.

1. Borgen en uitdragen Thuishuisconcept

Borgen Thuishuisconcept middels monitoring

Een van de manieren om het Thuishuisconcept te borgen is het monitoren van de operationele projecten. Stichting Thuis in Welzijn heeft daartoe in deze verslagperiode een (concept) monitorplan Thuishuisprojecten opgesteld, maar vooralsnog gekozen voor een pragmatische aanpak. Dit betekent dat er periodiek voortgangscontacten zijn met deze Thuishuisprojecten. Het is voor de Stichting relevant om uit de eerste ervaringen te leren en te delen, mede vanwege het feit dat de nieuwe Thuishuisprojectontwikkelaars 'op de markt' komen. Tot nu toe beschikte de Stichting over één projectontwikkelaar, namelijk de pionier van het concept Jan Ruyten. De overleglijnen waren kort en het ontwikkelen en borgen van het concept lagen in feite in één hand. Die fase is inmiddels voorbij. De nieuwe Thuishuisprojectontwikkelaars zijn inmiddels volop in opleiding en operationeel aan de slag. In het monitorplan Thuishuisproject wordt verder de toekomstige aanpak beschreven en worden de twee monitormiddelen uitgewerkt: de jaarverslagen en de halfjaarlijkse audit bezoeken. Aan de lokale stichtingen wordt gevraagd jaarlijks een verslag op te stellen en naar de Stichting te sturen. Deze stelt een format op voor het jaarverslag, zodat het opstellen hiervan de lokale stichtingen niet veel tijd kost.

¹ Zoals o.a. benoemd staat in hoofdstuk 3

Operationele Thuishuisprojecten

Aan de vijf reeds operationele Thuishuisprojecten (Deurne, Amstelveen, Harderwijk, Nijmegen en Woerden) zijn in de afgelopen maanden twee nieuwe projecten toegevoegd (zie verderop 'acquisitie')

In **DEURNE** is zoals in het vorige verslag al werd gemeld, het fysieke Thuishuis nu bijna 2 jaar operationeel. De bewoners krijgen het steeds beter naar hun zin. Gaandeweg hebben we ontdekt dat het toch af en toe nodig is om een 'externe stimulans' te geven om meer bezigheden gezamenlijk op te pakken in het huis. Helaas heeft de lokale stichting het Thuisbezoek niet willen handhaven als gevolg van haar onvoldoende financieel meerjarenbeleid.

In **AMSTELVEEN** is de nieuwbouw van het Thuishuis begin 2014 opgeleverd. Op dit moment vindt de bewonersselectie en aansluitend de verhuizing plaats. Twee nieuwe groepen vrijwilligers zijn opgeleid tot nu in totaal ca. 25 vrijwilligers, en het 'Zondagmiddagcafé' trekt inmiddels iedere week tientallen ouderen, die met elkaar dit 'moeilijkste dagdeel van de week' op prettige wijze met elkaar doorbrengen.

Het nieuwbouwproject in Amstelveen waar het Thuishuis een onderdeel van is. In het gebogen gebouw op de begane grond is het Thuishuis Amstelveen geopend.

In **HARDERWIJK** heeft de corporatie een stuk grond van de gemeente kunnen verwerven, waarop, na een innovatieve aanbesteding, de voorbereidingen tot de bouw inmiddels in volle gang zijn. Naast het Thuisbezoek is ook hier gestart met periodieke 'Thuishuiselijke zondagen'; ontmoetingsbijeenkomsten voor ouderen op zondagmiddag. Streven is om in de tweede helft van 2014 met de gemeente Harderwijk meerjaren afspraken te maken inzake kosten vrijwilligerscoördinator vanuit de Wmo.

In **NIJMEGEN** is Stichting Thuishuis Nijmegen formeel opgericht. Samen met het stichtingsbestuur heeft Stichting Thuis in Welzijn de eerste wijk- en vrijwilligers informatiebijeenkomst georganiseerd. Er was een groep belangstellenden vanuit de wijk Grootstal aanwezig. Inmiddels hebben zich vrijwilligers en een vrijwilligerscoördinator gemeld en is de basiscursus voor vrijwilligers recent succesvol afgesloten. Het college van Nijmegen heeft positief besloten over een meerjarige subsidie inzake coördinatiekosten. Op dit moment worden twee mogelijke vestigingslocaties voor het Thuishuis serieus onderzocht.

In **WOERDEN** heeft het gemeentebestuur recent het besluit genomen om Stichting Thuishuis Woerden te ondersteunen in de eerste drie jaar door een subsidie van 36.000 euro (inzake coördinatiekosten) toe te zeggen. De Vrijwilligerscoördinator is inmiddels begonnen en de eerste 10 vrijwilligers gaan nu in opleiding. In juni 2014 zal het Thuisbezoek operationeel zijn en met de lokale corporatie zijn op dit moment verschillende locatieopties voor het Thuishuis (12 stuks) in onderzoek.

PR en communicatie

De Stichting heeft een nieuwe website gebouwd, speciaal gewijd aan het Thuishuisproject: www.thuishuis.org. De content is geactualiseerd, inclusief met enkele promofilmmpjes.

Nb. de Thuishuisfilm 'De Wondere Wereld van Dementie' is inmiddels al bijna 30.000 keer (!) bekeken, en nog dagelijks komen ingevulde enquêteformulieren binnen (gem. waardingscijfer 8+).

In het afgelopen jaar heeft de Stichting meerdere lezingen/workshops verzorgd, oa.:

- Lezing verzorgd vanwege het 25 jarig bestaan van Stichting Welzijn Steenderen
- Presentatie bij een regiobijeenkomst 'Onafhankelijke politiek'
- Workshop verzorgd tijdens het congres 'Kleinschalig zorgen voor ouderen'
- Bijeenkomst voor de Adviescommissie Vastgoed van ActiZ,
- Presentatie bij georganiseerde vastgoedmensen de 'Vastgoedmeesters'.

Verder een bijdrage geleverd aan de bijeenkomst:

- De 'Viewing party' Come Together van TEDxBinnenhof (PGGM, ActiZ en Microsoft)
- Lokale kracht: 'The next step' van het Aedes-Actiz Kenniscentrum Wonen-Zorg
- Seismic (Europees) netwerk, 'Societal Engagement in Science, Mutual learning in Cities', onder regie van Platform 31.

De Stichting heeft meegewerkt aan het advies aan minister Blok (BZK) en Staatssecretaris Van Rijn (VWS) 'Langer zelfstandig, een gedeelde opgave van wonen, zorg en welzijn' van Rli, Raad voor de leefomgeving en infrastructuur.

De Stichting werkt mee aan een onderzoek naar nieuwe business modellen van professor Jan Jonker - hoogleraar Duurzaam Ondernemen aan de Radboud Universiteit te Nijmegen.

In navolging van 'Analyse maatschappelijk rendement Thuishuis' (2012) is recent gestart: de 'Effectanalyse Thuishuis Woerden' (2014-2016), onafhankelijk (vervolg)onderzoek naar het Maatschappelijk Rendement van het Thuishuisproject.

De Stichting heeft zich ingeschreven voor de prijsvragen:

- 'Come Together, innovatieplatform van TEDxBinnenhof (ActiZ, PGGM en Microsoft).
- De Nationale Zorgvernieuwingprijs 2014, van ZonMW/VSB
- De INNOVATIEPRIJS-2014 van stichting Voorzorg Utrecht.

Veel publicaties in lokale en landelijke media (zie knipselkrant in bijlage),

waaronder een paar grote artikelen in de landelijke bladen:

- Zorg + Welzijn
- Stedenbouw & Architectuur
- Binnenlands Bestuur
- Bijzondere publicatie 'Maatwerk in zorg en participatie' over voorbeelden 'Wmoproof' projecten, van de VNG, zijn speciaal onder de aandacht gebracht van Leden van de Staten Generaal.

De Stichting blijft intensief gebruikmaken van sociale media als LinkedIn, Facebook en met name Twitter (510 tweets)

Handleiding opzetten Thuishuisproject en het kwaliteitssysteem

Tegelijk met de start van de opleiding tot Thuishuisproject ontwikkelaar is met het opstellen van het Handboek Thuishuisproject begonnen. De handleiding groeit mee met de opleiding. Dit is de meest efficiënte manier om het Handboek tot stand te laten komen.

Monitoren operationele Thuishuisprojecten

Ten behoeve van de 'interne' monitoring van de Thuishuisprojecten is een monitorplan opgesteld. In dit Plan zijn Aanpak en de twee instrumenten die toegepast gaan worden beschreven. Vooralsnog, totdat het 'Daadkrachtproject' van start gaat, houdt de Stichting voornamelijk toezicht op de voortgang en uitvoering van de projecten middels persoonlijke contact, ondersteunt met de jaarverslagen van lokale stichtingen en middels 'audit' bezoeken (minimaal) twee maal per jaar.

Acquisitie en stand van nieuwe projecten

Gedurende de opleiding is de eerste praktijkopdracht van Thuishuisprojectontwikkelaars om te komen tot een opdrachtgever voor het Haalbaarheidsonderzoek Thuishuisproject. Het valt (nog) niet mee in deze tijd, maar er wordt hard aan gewerkt en op dit moment zijn er serieuze acquisities in de gemeenten Peel en Maas, Geldermalsen en Etten-Leur. Daarnaast zijn er in het laatste half jaar twee nieuwe Thuishuisprojecten gestart en wel in de gemeenten Tubbergen en Purmerend. Opvallend daarbij is dat in Tubbergen het initiatief is genomen door de lokale woningcorporatie én de gemeente samen! (écht Wmoproof!)

In de 'portefeuille' is helaas niet veel gewijzigd sinds het verslag van juni 2013. In Deventer-Buiten (met name Bathmen), Gemert, Wijk bij Duurstede, Breukelen, Rotterdam en Helmond zijn succesvol haalbaarheidsonderzoeken verricht. Deze projecten zijn vervolgens gestagneerd. Immers, onderdeel van de haalbaarheid is het voorhanden zijn van een partner die het fysieke Thuishuis gaat realiseren én goede samenwerking tussen lokale overheid en corporatie. Met name bij de woningcorporaties zit nog te weinig 'beweging', als gevolg van hun crisis. Wij zijn en blijven wel voortdurend in contact, ten einde deze projecten alsnog te realiseren.

2. Het ontwikkelen en uitvoeren van het cursusaanbod Thuishuisconcept

Vrijwilligers; Basiscursus Thuishuis regulier

De nieuwe basiscursus voor vrijwilligers is afgelopen half jaar voor het eerst gedoceerd in Amstelveen. Deze uitvoering is intensief gevolgd door de medewerkers van de Stichting en is door de deelnemers geëvalueerd en met een gemiddeld cijfer van 8,4 gewaardeerd!.

De evaluatie is besproken met de nieuwe docent. Op basis hiervan zijn kleine wijzigingen aangebracht en inmiddels is de cursus alweer voor een 2de groep in Amstelveen aangeboden en vervolgens uitgevoerd in Nijmegen, Harderwijk en Woerden (totaal ca. 35 vrijwilligers)

De eerste vrijwilligers van Amstelveen die hun certificaat gehaald hebben als Thuishuis Vrijwilliger. In het midden, met certificaat, de coördinator en tevens opleider Anna Hamelink.

Vrijwilligers; Basiscursus Thuishuis voor ouderen met dementie

De Basiscursus Thuishuis voor ouderen met dementie is al ontwikkeld. Vanwege de stagnatie in de voortgang in Helmond, is de cursus nog niet gedoceerd. De Stichting heeft de cursus inmiddels landelijk aan geïnteresseerden aangeboden. Dit biedt meteen de gelegenheid om, na de eerste cursusreeks, eenzelfde evaluatie te houden als bij de reguliere basiscursus is uitgevoerd.

Vrijwilligers; permanente educatie

De Stichting heeft nog geen plan opgesteld om de bijscholing voor de lokale vrijwilligers landelijk te organiseren. Dit blijft dus voorlopig via de vrijwilligerscoördinatoren lokaal uitgevoerd worden, wel in afstemming met de Stichting. De vrijwilligerscoördinatoren worden landelijk in het coördinatorenoverleg 'gevoed' met suggesties voor lokale bijscholing.

Vrijwilligerscoördinatoren; basiscursus ontwikkelen en uitvoeren

De Stichting gaat deze basiscursus ontwikkelen in 2014. De uitvoering volgt dan als we voldoende deelnemers hebben vanwege de dan toenemende omvang van het aantal projecten.

Permanente educatie vrijwilligerscoördinatoren

De Stichting organiseert drie keer per jaar een coördinatorenbijeenkomst. Dit betreft een dagdeel waarin voorzien wordt in nieuwe kennis of informatie en waar volop gelegenheid is om ervaringskennis onderling uit te wisselen. In februari jl. heeft weer een bijeenkomst plaatsgevonden. Op 4 juli 2014 is de volgende bijeenkomst.

De Stichting heeft ook een eenvoudig kader voor het programma voor het komende jaar opgesteld.

Bestuurders; basiscursus ontwikkelen en uitvoeren

De Stichting heeft besloten een korte basiscursus (3 dagdelen) te ontwikkelen voor (aspirant) bestuurders voor de zomer van 2014. De uitvoering volgt dan in het najaar 2014.

Ontwikkelaars; Opleiding Thuishuisproject Ontwikkelaars realiseren

Het afgelopen jaar heeft intensief in het teken van de eerste uitvoering van de opleiding Thuishuisproject ontwikkelaars gestaan. De Stichting heeft ten behoeve van de deelnemers een opleidings- en samenwerkingsovereenkomst opgesteld. Zij draagt immers alle deskundigheid en expertise over aan nieuwe beroepsbeoefenaars. Heldere afspraken over het eigendom van het concept en de manier waarop de ontwikkelaars daarmee omgaan is cruciaal.

Voor de eerste uitvoering hebben na de wervingsfase drie deelnemers zich ingeschreven. Zowel inhoudelijk als financieel is dit eigenlijk een te klein aantal, maar in het licht van de eerste keer dat de opleiding gedoceerd gaat worden, acceptabel.

Met alle deelnemers is een intakegesprek gevoerd waarin motivatie, ambitie en de samenwerking(sovereenkomst) aan de orde kwamen.

De eerste 2 tweedaagsen zijn succesvol verlopen.

Deze uitvoering is intensief gevolgd door de medewerkers van de Stichting en is door de deelnemers geëvalueerd en met een gemiddeld cijfer van 8 gewaardeerd!. De deelnemers werken nu aan een offerte en opdrachtverstrekking voor een haalbaarheidsonderzoek. Inmiddels heeft een eerste terugkomdag plaatsgevonden en vind tussendoor frequent contact plaats.

Thuishuisprojectontwikkelaars in 2-daagse opleiding

Landelijke Vereniging Thuishuizen

Het plan voor een Landelijke Vereniging Thuishuis Nederland (TN) is opgesteld. De Vereniging Thuishuis Nederland (=werknaam) heeft tot doel:

- Het onderling uitwisselen van kennis en ervaring rondom Thuishuisprojecten in Nederland;
- Het organiseren van permanente educatie voor de leden;
- Het informeren van alle leden inzake de ontwikkelingen bij en van de eigenaar van het Thuishuisconcept.

De Vereniging Thuishuis Nederland heeft dus een 'intern' doel en is vooralsnog niet de spreekbuis van het Thuishuisconcept naar derden (bijvoorbeeld landelijke overheid, zorgverzekeraars of andere organisaties op het gebied van ouderen, zorg en welzijn). Deze externe functie blijft bij de Stichting. De precieze uitvoeringsorganisatie van deze Vereniging betreft de Stichting ook in de gesprekken met de LVGO, die gericht zijn op verregaande samenwerking. (zie verderop: LVGO-samenwerking)

3. Strategische relaties om de doelen te gaan realiseren

Strategisch inhoudelijke partners

In het afgelopen jaar is de Stichting intensief in gesprek geweest met de ministeries BZK en VWS over het project 'Langer zelfstandig thuis wonen; Van lokale daadkracht in ouderenhuisvesting naar landelijk beleid, en terug!' of te wel ons 'Daadkrachtproject'. Het ministerie BZK heeft in eerste instantie voorgesteld om een deel van dit project onder te brengen bij hun project 'Langer Thuis, kennis- en expertise programma Wonen – Zorg'. Daarnaast onderzoekt het ministerie BZK of het concept Thuishuis deel kan gaan nemen aan een van de werkgroepen die valt onder de Stuurgroep Innovatietafel Wonen, Zorg en Pensioenen.

Financiering c.q. investering is op dit moment dé bottleneck om innovatie in de sociale volkshuisvesting te realiseren. In deze tijd is innovatie juist hard nodig, in nauwe samenhang met Maatschappelijk Rendement. Dat is mede de visie van Mw. Saskia Stuiveling, president van de Rekenkamer, die we ook recent uitgebreid hebben gesproken over het Thuishuisproject. Overigens heeft de Stichting ook met de VNG (Vereniging Nederlandse Gemeenten) gesproken die ook enthousiast is over het Thuishuisproject (eerder al contact gehad met Annemarie Jorritsma, en recent met Jantine Kriens/Karin Sleeking). Daarnaast zijn ook meerdere gesprekken gevoerd met Aedes, branchevereniging woningcorporaties en is regelmatig contact met Tweede Kamer Leden. Recent worden organisaties als Society Impact en Social Enterprise NL² serieus onderzocht op samenwerkingsmogelijkheden. Met Sadik Harchaoui van Society Impact vindt uitwisseling van informatie plaats.

Inmiddels zijn succesvol Kamervragen gesteld inzake belemmerende regelgeving bij ontwikkeling Thuishuis, en er is ook lobby voor directe (financiële) ondersteuning van 'Daadkrachtproject', zoals Otwin van Dijk (PvdA) recent in Wmo-debat 2015 nog verwoordde: *"Op dit moment ontstaan er ontzettend veel kleinschalige initiatieven. Er is een enorme innovatiegolf aan de gang in de zorg. Kleine dagbestedinginitiatieven, wijkteams, groepen van cliënten en zorgmedewerkers organiseren samen dingen. Ook zijn er zaken als Thuishuizen, waar mensen samen met elkaar kunnen wonen. Die nieuwe initiatieven moeten volop de ruimte krijgen en worden gestimuleerd."* (dd.23 april 2014)

In de gesprekken met BZK, René van der Ent (plv. directeur Kennis en Verkenningen) hebben wij twee mogelijke opties besproken over hoe financiering/investering Thuishuisproject in de vorm van 'Daadkrachtproject' zou kunnen worden gerealiseerd.

- 1) Rechtstreeks aan de Stichting Thuis in Welzijn;
- 2) Middels een fonds, gekoppeld aan (thans in wording zijnde) 'Actie- en Kennisnetwerk Innovatie Gemeenschappelijk woon- en leefconcepten 55+', waarbinnen Innovatieprojecten zijn verzameld, die allen buiten het reguliere zorg- en welzijn systeem worden ontwikkeld. Dus 'oorspronkelijk' innovatief, vanuit maatschappelijke betrokkenheid én Wmo-proof!

Laatste reactie van BZK hierover is hierbij in bijlage toegevoegd.

De benodigde stimulering vanuit BZK en VWS is relevant³, met name op het gebied van het instellen van regelvrije zone's, maar zeker ook van de VNG, Aedes en de Tweede Kamer op het gebied van communicatief ondersteunen/enthousiasmeren van het Thuishuisconcept binnen de corporatiesector en gemeentelijke overheden.

² Society Impact <http://societyimpact.nl> + Social Enterprise NL <http://social-enterprise.nl>

³ Recent heeft een uitgebreide delegatie van VWS en BZK (12 pp) een –succesvol- werkbezoek gebracht aan Thuishuis Amstelveen!

Samenwerking vergelijkbare kleinschalige organisaties

In het jaar is de Stichting verder gaan werken aan de samenwerking met landelijke partners die ook buiten het bestaande systeem kleinschalige initiatieven voor ouderen initiëren. In de overleggen tussen ministerie van BZK en Stichting Thuis in Welzijn in het afgelopen jaar kwam ook aan de orde dat bij Landelijke Overheid de voorkeur bestond om met meerdere –vergelijkbare- innovatiepartijen om de tafel te zitten dan alleen Thuis in Welzijn met betrekking tot het organiseren van de benodigde financiering c.q. investeringstructuur. Dat heeft Thuis in Welzijn opgevat als een ‘opdracht’. Op initiatief van Stichting Thuis in Welzijn en Landelijke Vereniging Gemeenschappelijk Wonen voor Ouderen – LVGO, hebben in het afgelopen half jaar een aantal bijeenkomsten plaatsgevonden, wat heeft geresulteerd in een (concept)visiedocument (maart 2014), op hoofdlijnen:

Contouren: “Actie- en Kennisnetwerk Innovatie Gemeenschappelijk woon- en leefconcepten 55+”

(=werknaam)

Op dit moment zijn er in Nederland 3 innovatieprojecten operationeel, die allen buiten het reguliere zorg- en welzijn systeem worden ontwikkeld (= vergelijkbaarsfactor) namelijk: Mantelzorgwoning, Woongroepen (LVGO) en Thuishuisproject.

Inhoud

“Actie- en Kennisnetwerk Innovatie Gemeenschappelijk woon- en leefconcepten 55+”

- Uitwisseling van kennis en ervaring inzake kleinschalige projecten (onderling en extern)
- Actieprogramma met pilotprojecten, uitgevoerd door deelnemende partijen (niet alleen praten maar doen!)

Visie (ijkpunten)

Bijdrage aan levensgeluk van mensen (Zelf- en Samenredzaamheid)

Professionals dienen vrijwilligers te ondersteunen en uit te gaan van de eigen scheppende kracht van de burger (Innovatie en cultuuromslag Wmo)

Maatschappelijk rendement opleveren (Welzijn voorkomt Zorg)

Organisatie

Netwerkorganisatie van innovatiepartijen,

- Indien nodig- ondersteund door professionals op gebied van communicatie, marketing, financieringsvraagstukken, volkshuisvesting (Max. looptijd van deze netwerkorganisatie is 10 jaar)

Financiën

Fonds Innovatie Gemeenschappelijk woon- en leefconcepten 55+, gevuld door bijdragen van BZK, VWS, VNG, Zorgverzekeraars, Pensioenfondsen, Fondsen, Mecenar(en)

Deelnemers

Naast Stichting Thuis in Welzijn en Landelijke Vereniging Gemeenschappelijk Wonen voor Ouderen – LVGO, zitten ook aan tafel: Woningbouwvereniging Gelderland- WBVG; Wesp Woongroepen; PasAan-Mantelzorgwoningen; Active Age; Netwerk Groen Wonen, Aedes-Actiz KennisCentrumWonenZorg, Walenberg en Van Os Communicatie. Het is uitdrukkelijk de bedoeling dat toekomstige innovatieprojecten zich uitgenodigd voelen om bij dit ‘Actie- en Kennisnetwerk 55+’ aan te sluiten.

LVGO samenwerking

Mede als gevolg van bovenstaand gezamenlijk opgezet traject inzake “Actie- en Kennisnetwerk Innovatie Gemeenschappelijk woon- en leefconcepten 55+”, alsmede de behoefte van de Stichting om bestaande en toekomstige Thuishuisprojecten verder te ondersteunen in Verenigingsvorm hebben de besturen van LVGO en Stichting Thuis in Welzijn recent uitgesproken en opdracht gegeven om te komen tot een intentieverklaring tot verregaande samenwerking.

Financiële partners

Naast de focus inzake structurele vorm van financiële ondersteuning met name gericht op landelijke partijen, zoals in vorige hoofdstuk beschreven is het bestuur van de Stichting uitgebreid met een nieuw bestuurslid dat de fondsenwerving voor haar rekening neemt. Het fondsenplan is opgesteld. De eerste aanvragen zijn verstuurd en eerste (bescheiden) resultaten zijn zichtbaar in de cofinanciering door stichting Kleinjan Kleyburgfonds en Stichting Sluyterman van Loo.

Daarnaast is de Stichting op verschillende plaatsen in gesprek met particuliere investeerders (Winschoten, regio Noord Holland, Woerden) om te onderzoeken óf en hóe verbinding is te leggen tussen het Thuishuisproject en de particuliere investeringsmarkt. Daarbij worden ook nadrukkelijk vormen als coöperatie en crowdfunding e.d. betrokken en ondersteuningsmogelijkheid van (Rabo)banken.

Tot slot: **Perspectief nabije toekomst**

“Waar kan ik dan heen?”

Ouderen die altijd dachten naar het verzorgingshuis te kunnen gaan als het nodig was stellen zich deze vraag, nu verzorgingshuizen verdwijnen, en worden in toenemende mate erg ongerust!

In het recente advies van de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur (Rli) ‘Langer zelfstandig wonen een gedeelde opgave van wonen, zorg en welzijn’, valt te lezen: dat mensen bewuster bezig zouden moeten zijn met het ouder worden en de gevolgen voor het zelfstandig wonen. De raad constateert echter dat er zich op dit moment een aantal knelpunten voordoen, mede door beleidswijzigingen en de praktische uitwerking daarvan op het gebied van wonen, zorg en welzijn. Dat leidt bij o.a. woningcorporaties tot focus op ‘overleven’ op korte termijn, het mijden van risico’s en het afstoten van taken. Er is juist nu focus nodig op de langere termijn om de gedeelde opgave voor het woon-, zorg- en welzindomein te realiseren.

In de komende vijf jaar kunnen ca. tienduizend ouderen niet meer naar een zorginstelling verhuizen. Voor deze mensen –met speciale aandacht voor kwetsbare ouderen- moet dus op korte termijn een oplossing gevonden worden, zoals initiatieven van Stichting Thuis in Welzijn, die kleinschalige voorzieningen voor alleenstaande ouderen ontwikkelt⁴

Perspectief

In aanloop naar de start van het nieuwe werkplan van Stichting Thuis in Welzijn (2012) leken de bomen nog tot hoog aan de hemel te rijzen. Tientallen woningbouwcorporaties hadden in de afgelopen jaren serieuze interesse getoond in het investeren in de ontwikkeling van Thuishuisprojecten. Door de economische crisis en ingrijpende beleidswijzigingen is de woningmarkt- en corporatiecrisis inmiddels hardnekkig gebleken.

Al in het eerste operationele jaar van de Stichting heeft dat ertoe geleid dat de Stichting haar strategie heeft moeten aanpassen. Naast het ondersteunen van lokale Thuishuisprojecten is uitdrukkelijk de samenwerking opgezocht met de Landelijke Overheid om meerdere Thuishuisprojecten tegelijkertijd op te zetten, in wat wij noemen het ‘Daadkrachtproject’. Met het doel om als ‘hefboom’ te dienen in de verdere ontwikkeling van Thuishuisprojecten in Nederland, en om bewustzijn te vergroten van de benodigde cultuuromslag: ‘professionals dienen vrijwilligers/mantelzorgers te ondersteunen’.⁵

Thans bevinden wij ons aan het begin van het 3de jaar van onze 3-jarige samenwerking.

De aangepaste operationele doelen zijn in het eerste jaar gehaald en voor het tweede jaar liggen ze (nog) op koers. De Thuishuisprojectontwikkelaars (in opleiding) zijn actief in de regio’s Limburg, Brabant en Gelderland gericht op het ontwikkelen van Thuishuisprojecten.

De landelijke samenwerking verloopt traag, maar in kleine stapjes wordt er vooruitgang geboekt. Met name de ministeries van BZK en VWS willen wel samenwerken maar bij voorkeur met meerdere

⁴ ‘Langer zelfstandig wonen gaat niet vanzelf’, advies aan de regering – minister Blok en staatssecretaris Van Rijn, door de Raad voor de leefomgeving en infrastructuur sim de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid, 15 januari 2014; waar Stichting Thuis in Welzijn is geïnterviewd voor dit advies

⁵ Zie ook: Jaarverslag Stichting Thuis in Welzijn juli 2012 – juni 2013, en de aanvullende notitie in juni 2013

vergelijkbare partijen. Derhalve heeft Thuis in Welzijn in samenwerking met de LVGO het initiatief genomen om te komen tot een 'Actie- en kennisnetwerk Innovatie Gemeenschappelijk Wonen 55+'. Vergelijkbare projecten die buiten het reguliere Zorg- en Welzijnsysteem zijn ontwikkeld in afstemming brengen met elkaar. Met als doel: kennis en ervaring uitwisseling, en actieprogramma met pilotprojecten waar financiers in kunnen investeren. In de afgelopen maanden is hard gewerkt in diverse bijeenkomsten aan een basis visiedocument als inzet in vervolgesprek met de ministerie(s). Flankerend heeft Thuis in Welzijn contacten met Tweede Kamerleden, de VNG, Aedes en de President van de Rekenkamer gehad, om draagvlak te vergroten.

Het lijkt soms wel op roeien tegen een wildwaterstroom in...maar we krijgen steeds meer houvast. De visie van Thuis in Welzijn en het Thuishuisproject zijn buitengewoon innovatief, en liepen we vorig jaar nog ver voor de muziek vooruit, de aansluiting met nieuw beleid komt steeds dichterbij. Getuige de vele beleidswijzigingen (Wmo, Wlz, Novelle Woningwet), en ook het recente belangwekkende advies van de RLI aan de regering. Getuige ook – en dat is minder leuk- de toenemende publicaties en –persoonlijke- meldingen vanuit ouderen, die zo langzamerhand in paniek raken over hun onzekere toekomst.

Wij houden moedig stand en blijven opkomen voor kwetsbare ouderen en naar een samenleving met meer omzien naar elkaar. In toenemende mate in verbinding met andere stakeholders, want samen is meer dan alleen. Wij blijven onze nek uitsteken, hopelijk samen met jullie!

